ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Jana Passera, Mgr. Davida Hipšra, JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **G. O.,** proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2010, čj. OAM-13/LE-18-LE05-2010, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 3. 2010, čj. 45 Az 10/2010 - 17,

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**

II. Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 30. 3. 2010, čj. 45 Az 10/2010 - 17, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

1. Rozhodnutím ze dne 4. 2. 2010, čj. OAM-13/LE-18-LE05-2010, žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., a azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II.

2. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Praze, který je rozsudkem ze dne 30. 3. 2010, čj. 45 Az 10/2010 - 17, zrušil.

3. Krajský soud shledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť se v něm žalovaný nezabýval podmínkami pro udělení doplňkové ochrany, a to v rozporu se stanovisky, která k výkladu § 16 zákona o azylu zaujal Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 1. 2009, čj. 1 Azs 96/2006 - 80, (publikováno pod č. 1839/2009 Sb. NSS, všechna rozhodnutí jsou dostupná také na www.nssoud.cz), v rozsudku ze dne 11. 2. 2009, čj. 1 Azs 107/2008 - 78 a v rozsudku ze

dne 23. 9. 2009, čj. 7 Azs 65/2009 - 104. Podle krajského soudu bylo třeba přihlédnout k takové vadě správního rozhodnutí z úřední povinnosti.

III.

4. Žalovaný (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem v předcházejícím řízení.

5. Stěžovatel namítl, že rozhodl podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Úprava zjevně nedůvodných žádostí byla podle něj do zákona vtělena jako prostředek proti zneužívání azylové procedury. Předmětné ustanovení je souladné i s čl. 23 odst. 4 písm. g) a čl. 28 odst. 2 směrnice Rady 2005/85/ES, o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka, která opravňuje členské státy považovat žádost za zjevně nedůvodnou, pokud tak stanoví vnitrostátní předpisy.

6. Povinnost zkoumat existenci možné hrozící vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu při zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné stěžovatel považoval za nezákonnou. Zákon ukládá takový postup správnímu orgánu jen podle § 16 odst. 1 písm. e) a f) zákona o azylu. Stěžovateli byly známy rozsudky Nejvyššího správního soudu, v nichž je konstatována nutnost zkoumání důvodů doplňkové ochrany při aplikaci § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, ale v souladu s jinými rozsudky tohoto soudu se domníval, že se v dané věci nejedná o naplnění zásady *„non-refoulement“*. Stěžovatel také podotkl, že Nejvyšší správní soud označuje názorový nesoulad v rámci rozhodování o § 16 zákona o azylu jako „judikatorní rozkol“ a odkázal na usnesení ze dne 29. 9. 2009, čj. 4 Azs 51/2009 - 65.

7. Dále stěžovatel uvedl, že u cizinců, jejichž žádost o udělení mezinárodní ochrany je zamítnuta podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, je zásada *non-refoulement* naplněna v rámci posuzování důvodů znemožňujících vycestování dle § 179 zákona o pobytu cizinců. Policie České republiky je totiž podle § 120a zákona o pobytu cizinců povinna vyžádat si v rámci řízení o správním vyhoštění v tomto ohledu závazné stanovisko žalovaného, od nějž se nesmí odchýlit. V této souvislosti stěžovatel upozornil, že úprava v § 179 zákona o pobytu cizinců odpovídá úpravě § 14a zákona o azylu. Závazné stanovisko vydává sám stěžovatel a dvojí rozhodování o téže věci by vedlo k nežádoucí duplicitě. Toto stanovisko není samostatným správním rozhodnutím, ale je jím podmíněno vydání rozhodnutí ve věci samé. Je však přezkoumatelné v rámci odvolacího řízení a jako podklad správního rozhodnutí o vyhoštění podléhá i soudnímu přezkumu. Stěžovateli z žádného pramene práva nevyplývá nutnost dvojího posuzování téže věci, v tomto případě možnosti udělení doplňkové ochrany, když předmětná otázka již byla posouzena. Opačný výklad by byl v rozporu se smyslem a účelem institutu zjevně nedůvodných žádostí. Výsledkem může být likvidace možnosti zamítnout zjevně neopodstatněné žádosti o udělení mezinárodní ochrany v souladu s evropskými směrnicemi a zákonem o azylu.

8. Konečně stěžovatel tvrdil přijatelnost kasační stížnosti (§ 104a s. ř. s.), která svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy a řeší otázku judikaturou Nejvyššího správního soudu dosud plně neřešenou, příp. řešenou dosavadní rozhodovací praxí rozdílně. Nejvyšší správní soud se zatím nijak nevypořádal s nežádoucí duplicitou posuzování existence hrozící vážné újmy ani s existencí závazného stanoviska podle § 120a

zákona o pobytu cizinců. V případě, kdy je správní orgán povinen aplikovat § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, navíc pojmově nepřichází v úvahu zkoumání doplňkové ochrany. Existence důvodů podle § 14a zákona o azylu totiž vylučuje řešení případu dle § 16 odst. 1 písm. g) citovaného zákona.

IV.

9. Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.1

10. Nejvyšší správní soud při předběžném posouzení věci zjistil, že sedmý senát zdejšího soudu předložil usnesením ze dne 15. 4. 2010, čj. 7 Azs 79/2009 - 76, rozšířenému senátu k posouzení otázku, zda je krajský soud povinen vyslovit nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí, která spočívá v nedostatku důvodů rozhodnutí, vždy *ex offo*, nebo pouze tehdy, jestliže tento nedostatek důvodů brání věcnému přezkumu správního rozhodnutí a posouzení důvodnosti žalobních námitek. Sedmý senát v této otázce dospěl k právnímu závěru odlišnému od právního názoru vyjádřeného v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, čj. 1 Azs 107/2008 - 78.

11. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 48 odst. 2 písm. f) s. ř. s. rozhodl usnesením ze dne 26. 8. 2010, čj. 8 Azs 6/2010 - 38, o přerušení řízení, a to do pravomocného rozhodnutí rozšířeného senátu ve věci vedené pod sp. zn. 7 Azs 79/2009.

12. Rozšířený senát rozhodl usnesením ze dne 8. 3. 2011, čj. 7 Azs 79/2009 - 84. Osmý senát proto v nyní posuzované věci především rozhodl o pokračování v řízení (§ 48 odst. 4 s. ř. s.).

V.2

13. Dále Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnosti přijatelnou (§ 104a s. ř. s., příp. usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 31. 1. 2007, čj. 2 Azs 21/2006 - 59, č. 1143/2007 Sb. NSS). Dospěl totiž k závěru, že krajský soud pochybil při výkladu procesního práva a lze se důvodně domnívat, že kdyby k takovému pochybení nedošlo, meritorní rozhodnutí krajského soudu by mohlo být odlišné.

14. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

15. Kasační stížnost je důvodná.

16. Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval stížní námitkou, podle níž správní orgány nemají ze zákona povinnost zkoumat splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany v případě zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Soud námitku neshledal důvodnou. V podrobnostech pak odkazuje na rozhodnutí rozšířeného senátu čj. 7 Azs 79/2009 - 84, který ohledně obdobné právní otázky odkázal i na rozhodnutí ze dne 25. 1. 2011, čj. 5 Azs 6/2010 - 107.

17. Stěžovatel dále uvedl, že stanovení povinnosti přezkoumávat podmínky udělení doplňkové ochrany by vytvářelo nežádoucí stav duplicitního posuzování dodržení zásady *non-refoulement* stejným správním orgánem. Rozšířený senát v již citovaném rozhodnutí odkázal ohledně této právní otázky i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2010, čj. 6 Azs 15/2010 - 82 (č. 2175/2011 Sb. NSS). V nyní posuzované věci pak zdejší soud neshledal stížní námitku důvodnou a dále pro stručnost odkazuje na zmíněná rozhodnutí.

18. Stěžovatel brojil proti rozsudku krajského soudu i pro zrušení správního rozhodnutí z důvodu, že se stěžovatel v napadeném správním rozhodnutí nezabýval splněním podmínek pro udělení doplňkové ochrany. Krajský soud přitom zrušil rozhodnutí stěžovatele pro nepřezkoumatelnost, aniž by žalobce tento nedostatek v žalobě namítl. Rozšířený senát uzavřel v tomto směru v usnesení čj. 7 Azs 79/2009 - 84, že soudy jsou oprávněny zrušit rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení, byť by nebyly žalobcem výslovně namítány, pokud tyto vady brání přezkoumání rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů. Soudy tedy nepřihlíží k těmto vadám z moci úřední vždy, ale jen v případě, kdy napadené rozhodnutí vůbec není způsobilé přezkumu z hlediska žalobních námitek. Ve věcech mezinárodní ochrany musí soud nad rámec žalobních bodů respektovat i princip *non-refoulement*. Pokud by soud měl k dispozici poznatky o tom, že žadateli o azyl je nezbytné poskytnout doplňkovou ochranu, neboť její neposkytnutí by bylo porušením zásady *non-refoulement,* rozhodnutí žalovaného zruší, aniž by taková skutečnost musela být žalobou výslovně namítána. Na podrobné odůvodnění usnesení rozšířeného senátu Nejvyšší správní soud na tomto místě opět odkazuje.

19. V posuzované věci krajský soud z úřední povinnosti zrušil rozhodnutí žalovaného pro jeho nepřezkoumatelnost, aniž by zkoumal, zda by bylo možné posoudit důvodnost uplatněných žalobních námitek. Osmý senát Nejvyššího správního soudu s přihlédnutím k závěrům rozšířeného senátu shledal stížní námitku důvodnou. Pouze na okraj přitom podotýká, že krajský soud subjektivně nepochybil, neboť v době svého rozhodování nemohl předjímat budoucí rozhodnutí rozšířeného senátu.

20. Krajský soud v dalším řízení posoudí, zda chybějící závěry stran doplňkové ochrany brání posouzení důvodnosti uplatněných žalobních bodů, příp. zda je žalobou napadené rozhodnutí z tohoto důvodu nezákonné pro nedodržení zásady *non-refoulement*,.

21. Nejvyšší správní soud shledal rozsudek krajského soudu nezákonným, proto jej podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V něm krajský soud rozhodne vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. dubna 2011

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu